

OIKEUSMINISTERIÖ
oikeusministerio@om.fi

Viite: Lausuntopyyntönne 7.5.2012 arviomuistiosta 25/2012, "Raiskausrikosten lainsäädännölliset muutostarpeet" (OM 15/41/2011)

LAUSUNTO

Oikeusministeriö on pyytänyt lausuntoani viitekohdassa mainitusta arviomuistiosta.

Lausuntonani esitän kohteliaimmin seuraavaa.

Muistiossa esitetään jatkovalmistelussa pohdittavaksi useita rikoslain 20 luvun (Seksuaalirikoksista) koskevia lainsäädäntömuutoksia.

Laillisuusvalvonnassa seksuaalirikoksiin ja niiden selvittämiseen liittyvät ongelmat ovat näyttäneet pääasiassa lapsiin kohdistuvissa seksuaalirikoksissa. Erityisesti huomiota on kiinnitetty viiveisiin ns. SERI-tutkimusten suorittamisessa. Kysymys on yleensä riittämättömistä resursseista.

Mitä tulee itse arviomuistiossa esitettyyn, totean ainoastaan yleisellä tasolla, että kaikki toimenpiteet, jotka parantavat henkilökohtaisen koskemattomuuden turvaa ovat tärkeitä. Ensisijaista luonnollisesti on pyrkiä estämään loukkausten tapahtumista, mutta tärkeää on myös rikosvastuun toteuttaminen.

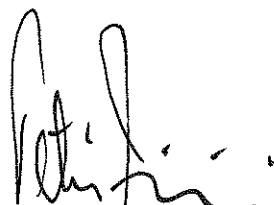
Muistion sivuilla 95–96 yhteenvedossa kohdissa 1 ja 2 esitetään nykyisessä rikoslain 20 luvun 3 ja 5 §:ssä rangaistaviksi säädettyjen tekojen siirtäminen rikoslain 20 luvun 1 §:n "alle". Tämä lienee perusteltua rikosten paheksuttavuutta ja tekojen itsemääräämisoikeuteen kohdistuvaa loukkausta ajatellen. Lainsäädäntötekniisenä haasteena tulee olemaan näistä muodostuvaan pykälään mahdutettavat useat vaihtoehtoiset tunnusmerkistöt, mikä ei ole omiaan lisäämään rikoslainsäädännöltä edellytettävää selkeyttä.

Kohtien 3–4 osalta totean, että törkeään tekemuotoon ja sukupuoliyhteyden määrittelmään esitettävät lisäykset näyttävät perustelluilta. Ensimmäinen lisäys on perusteltua muun muassa lasten erityisen suojelun tarpeella. Toisen osalta lienee selvää, että ehdotetut määrittelmät voivat olla uhrin koke-

mana yhtä lailla itsemääräämisoikeuteen kohdistuvina loukkaavia ja nöyryyttäviä kuin voimassa olevan lain mukainen teko.

Kohdan 6 osalta muistiossa korostetaan sitä, että laajennettaessa virallisen syytteen alaisten tekojen alaa ja kumottaessa toimenpiteistä luopumista koskevia säännöksiä on vastapainoksi kiinnitettävä huomiota uhriystävälliseen ja uhrilähtöiseen rikosprosessiin. Yhtenä mahdollisuutena voitaisiin ehkä pohtia esitutkintalain 39a §:n soveltamisalan laajentamista näihin rikoksiin, mikäli se oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin vaatimusten ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen soveltamiskäytäntö huomioon ottaen poikkeustapauksissa painavin perustein olisi mahdollista.

Oikeusasiamies

Petri Jääskeläinen

Oikeusasiamiehensihteeri

Mikko Etejäpää